

Bergslagsleden

ETAPP

2

Gillersklack – Stjärnfors 17 km

0 1 km 2 km 3 km
SKALA 1:50 000

Etappmål Gillersklack

Etappmålet är beläget cirka 7 km norr om Kopparberg i hjärtat av Bergslagen. Klacken är en konferens- och fritidsanläggning för både vinter- och sommaraktiviteter. Här finns boende i småstugor som rymmer 4-6 bäddar. Gillersklack erbjuder också camping, inomhusbad och ett vandrarhem. Färskvatten finns på tappkran utomhus. Bussförbindelser finns inte men anläggningen ger information om taxi. www.klacken.com eller tel. 0580-125 00.

Rastplats Olovsjön

Rastplats med vindskydd, eldstad, sopstall och toalett finns väster om järnvägen nära Olovsjöns utlopp till Garhytteån. Dricksvatten saknas vid rastplatsen. Badstrand. Ta med dina egna sopor när du lämnar rastplatsen.

Tid för vandring

Vandringstiden är baserad på en genomsnittstid av cirka 2,5 km/timme. Då finns utrymme för rast och vila. Etapp 2 Gillersklack – Stjärnfors cirka 7,5 timmar.

TECKENFÖRKLARING

●●●●● Bergslagsleden

GILLERSKLACK Etappmål

 Rastplats med vindskydd

 Färskvatten

www.bergslagsleden.se

The of Sweden

Sevärdheter i anslutning till leden

1. Gillersklacks friluftsområde

Norr om Kopparberg och öster om riksväg 50 ligger Gillersklack på en stor höjdpåta med högsta punkten på 407 meter över havet. Etappmålet Gillersklack ligger högt upp på västslutningen. Härifrån och från högsta toppen har man en vid utsikt över stora delar av Ljusnarsbergstrakten. Anläggningen erbjuder bland annat slalombacke, längdskidspår, restaurang och stugby.

2. Finngruvan

En dryg kilometer väster om riksvägen passerar leden rakt genom Finngruvans koppargruveområde. Inom området finns ett tiotal större och mindre gruvhål samt stora varphögar.

Malmfyndigheten upptäcktes i slutet av 1600-talet och bröts i stor skala under hela 1700-talet varefter malmstillgångarna började tryta och verksamheten lades ned vid mitten av 1800-talet.

I flera av brotten syns de släta sidor i bergväggarna som visar att brytningen skett utan användning av krut genom så kallad tillmaktning (eldning och vattenbegjutning).

Brytningen i Finngruvan ledde bl a till anläggande av kopparhyttorna vid Högfors och Östra Born. Under en period använde man en 1700 m lång stånggång från Högforsälven vid Östra Born för att driva pumpverken i gruvan.

Gruvområdet är högt beläget med vid utsikt. Varphögarnas läge i terrängen har medfört att den urlakning av giftiga metallsalter som fortfarande sker i högarna, följer med yt- och grundvatten nedför slutningen, och där skadar eller dödar vegetationen. Omedelbart väster om gruvområdet passerar leden ett sådant nästan vegetationsfritt område som orsakats av det förgiftade vattnet.

3. Björkberg

Öster om Olovssjön går leden över och nedför slutningen av ett mäktigt höjdområde

med begränsade utsikter över trakten kring Ljusnarn.

Att inte bara dalgångarna utan även de frostsäkrare höjdområdena i dessa trakter en gång varit utnyttjade för odling framgår av den mäktiga stenmur som leden följer mitt i skogen uppe på Björkberget.

I slutningen ned mot Olovssjön finns nära leden en mängd små gruvhål som väl närmast är att betrakta som provbrytningar, men som visar vilket arbete som lagts ned på att leta malmfyndigheter i denna kopparbergslag.

4. Finnshyttehedarna

Efter passagen av Garhytteån, som är en av källflödena till Arbogaån, kommer leden ut på ett tallhedsområde som norr om landsvägen mot Skäret domineras av åsbildningar och söder därom av flygsandsdynor. Åsarna och dödisgruperna har bildats av isälvar i samband med inlandsisens avsmältning. Flygsandsdynorna har bildats något senare, men innan vegetationen fått fäste på sanden i det då kalla och blåsiga tundraklimatet.

5. Djäkens bygge

Leden når fram till sjön Ljusnarn vid den kommunala badplatsen Djäkens bygge. Förutom bad och parkeringsplatser finns under sommarsäsongen tillgång till toaletter.

6. Ljusnarsbergen

Söder om Djäkens bygge följer leden i stort sett sjön Ljusnarn ned till etappmålet i Stjärnfors. Bland många fina sjöutsikter är den från Ljusnarsbergen, ca 2 km söder om Djäkens bygge den bästa. På andra sidan sjön mynnar Nittälven, som är bekant för sin vildmarks karaktär och för att vara en av länets mest spännande kanotleder.

7. Stjärnfors

Vid Rällsälvens utflöde ur Ljusnarn, skapade malmstillgångarna i kombination med vattenkraften ett centrum för bergsbruk i trakten. I motsats till övriga bruksorter i Nya Kop-

parbergs bergslag, satsade man inte här på kopparfyndigheterna, utan på de rika järnmalmförekomsterna.

Redan 1676 erhöles privilegium för en järnsmedja vid Stjärnfors, som sedan utvecklades till ett stort bruk för vidareförädling av järnet från traktens hyttor, med bland annat bessemerverk.

År 1905 lades dock verksamheten ned, men den stora fallhöjden utnyttjas fortfarande, på samma plats som det sista järnverket, av ett kraftverk, vilket inneburit att dammar och kanaler bibehållits. Bruksherrgården finns också bevarad medan odlingsmarkerna till stor del utnyttjas som golfbana.

Viktigt att veta

- Gör upp eld bara på de iordningställda eldplatserna.
- Förvissa dig alltid om att elden är släckt innan du går vidare.
- Avstå helt från att göra upp eld under sommarens torrperioder då brandfaran är stor.
- Bryt inte grenar och ris av levande träd.
- Du får tälta efter leden, men gör det helst intill rastplatserna och inte mer än en natt på samma plats.
- Gå inte vid sidan av leden där den går nära bebyggelse, genom odlade marker eller över skogsplanteringar.
- Skräpa inte ned i naturen.
- Om Du har hund med, tänk på att du alltid måste hålla den kopplad i skog och mark tiden 1/3–20/8.
- För att undvika att störa den allmänna älgjakten bör du inte använda leden under den mest intensiva veckan i mitten av oktober.

Fakta om Bergslagsleden

Bergslagsleden är en 28 mil lång vandringsled genom hela Örebro län. Den är uppdelad i 17 etapper. Region Örebro län är huvudman för leden. Bergslagsleden markeras med orange färg på träd eller stolpar. Vid vägskäl och stigförgreningar används hänvisningsplattor med Bergslagsledens symbol.

Buszförbindelser

Gillersklack och Stjärnfors saknar buszförbindelser. För buszförbindelser i övrigt se www.lanstrafiken.se. Under "sök resa" och "detaljerad resa" finns alla hållplatser

angivna. Trafikupplysningen 0771-22 40 00. Information om taxi via turistbyrå i Kopparberg

För mer information

www.ljusnarsberg.se, www.bergslagen.se eller Kopparbergs turistbyrå, 0580-805 55, turism@ljusnarsberg.se
Information naturreservat:
www.lanstyrelsen.se/orebro/naturreservat

Friluftslivets webbsida

På www.bergslagsleden.se finner du all information du behöver inför din vandring

på leden. Boende, transporter, utrustning, etappblad, aktiviteter och sevärdheter. På webben finner du även en interaktiv webbkarta.

På www.regionorebrolan.se/turism-friluftsliv hittar du samlad information om friluftslivet i Örebroregionen. Här finns att läsa om Bergslagsleden, kanotleder, friluftsgårdar m.m.